

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

4:de årg.

Den 26 Oktober 1902.

N:o 4

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Axel Otto Gotthard Burén* (med 1 porträtt). *Nyvalda ledamöter af riksdagens 1:sta och 2:dra kammare, VI* (med 4 portr.) *För nöden i Norrland* (med 1 porträtt). *En framstående svensk meteorolog* (med 1 portr.) *Västkustens värn* (med 4 illustr.) *Ur häfdernas kurios. II. Små tids- och personhistoriska studier för HVAR 8 DAG af P. M. G. Sarah Bernhardt i Stockholm* (med 3 illustr.) *Kongl. slottets dekorerings* (med 1 illustration). *Den olyckliga ballongfärden* (med 1 porträtt). *De stora grufstråkerna* (med 2 illustrationer). *Den störste af alla mæcener och hans tusculum* (med 2 illustr.) *Sveriges allm. exportförenings nye direktör* (med 1 porträtt). *Det oroliga Central- och Syd-Amerika* (med 2 illustr.) *Sportbilder* (med 2 illustrationer). HVAR 8 DAGS *Novellblad XXVIII: Madame Sarah Bernhards krokodilfakt. Ötvers för HVAR 8 DAG. Elektricitetens seger öfver ångan* (med 1 illustr.) *Från Corps diplomatique i Stockholm* (med 2 portr.) *Afliden svensk kongofarare* (med 1 porträtt). *Ett märkligt museiförfärf* (med 1 illustration). *Veckans porträttgalleri* (med 16 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

Foto. Florman, Stockholm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sklm.—Gbg.

ÖFVERINTENDENTEN AXEL BURÉN.

Att vara en vanlig teaterdirektör måste, redan det, erbjuda stora svårigheter; att vara direktör för en kunglig teater och allra helst en operascen måste vara en af de kinkigaste poster, som en person gärna kan bekläda. Det gäller att tillfredsställa alla mer eller mindre rimliga fordringar från publik och kritik, hvilka fordringar ställas särskildt högt, därför att teatern är nationalscen och skall representera de förmästa musikintressena, det gäller att — *horribile dictu!* — tillfredsställa, ifall nu detta är möjligt, artisternas, operaartisternas önsningar, både tenorernas och baritonernas, både sopranernas och altarnes, och det gäller, last but not least, att få finanserna att gå ihop, ty eljes är det hela omöjligt.

Ingen operadirektör i världen och allra minst någon svensk operadirektör — vi, svenskar, klandra ju gärna, i både tid och otid — har undgått klander, den nuvarande direktören för k. teatern i Stockholm, öfverintendenten Axel Burén, allra minst. Han har också suttit vid styret i mycket kritiska perioder. Men nu, när han fyllt sina sextio år och varit föremål för mycken hyllning, kan det väl från olika håll erkännas, att hr Burén varit en på sin post särdeles nitisk person, hvilken säkert alltid velat det bästa, men kanske stundom i onödan gifvit vika för andra viljor, som icke måst taga hänsyn till så många olika faktorer som operachefen själf.

AXEL OTTO GOTTHARD BURÉN föddes den 20 oktober 1842 på Ekeberg under Boxholms bruk i Östergötland. Han blef student i Uppsala 1863, inskrefs 1864 efter aflagd kameralexamen i statskontoret, vardt därstädes 1874 t. f. kammarskrifvare och samma år kammarherre i k. m:ts hof samt tjänstgjorde som kammarskrifvare i hoffförvaltningen 1876—90. Hr Burén, som är i besittning af ett utmärkt finansiellt hufvud, öfvertog därefter förvaltningen af de kungliga enskilda fonderna, hvilken han allt fortfarande bestrider.

Mycket musikalisk, blef hr Burén 1887 ordförande för Filharmoniska sällskapet i Stockholm, och då han som styrelseledamot i flere bolag och stiftelser gjort sig bekant för sin stora finansiella förmåga, var det icke underligt, att han, i september månad 1892, af vederbörande förordnades till chef för k. teatern. Man må ihågkomma, att operan vid denna tidpunkt hade att utkämpa de största svårigheter. Den nya operabyggnaden skulle uppföras, men påningarne från det första premieobligationslånet räckte icke till; det var nödvändigt att spela på annat håll, på Svenska teatern, ifall icke hela personalen skulle skingras, och i pekuniärt afseende måste man finna på nya utvägar. Hr Burén redde emellertid sig i klämman, och det hela blef slutligen så ordnad, att operan har en i det stora hela tryggad ställning.

Under hr Buréns direktörstid har en mängd nya operor uppsatts, och här vid lag har ingen ensidig smakriktning gjort sig gällande, utan så väl stycken af Wagner som italienska, franska, tyska och svenska verk kommit till uppförande. Utländska gästengagement ha ofta ägt rum — kanske väl ofta. Med afseende å engagementen af de inhemska artisterna har ju, särskildt på den senaste tiden, klander för sports från kritiken. Här är icke platsen att inlåta sig på dessa frågor, hvari emellertid — det må vara sagdt! — långt flere faktorer, än någon utomstående kan ana, spela in.

Hr Burén är personligen i hög grad älskvärd och tillmötesgående. Han har tid att taga emot alla, att tala med alla. Men också börjar han sitt arbete tidigt på morgonen. Att efter klockan nio på morgonen söka honom hemma, är ofta lönlöst. Och

han har den icke minst för en operachef afundsvärda förmågan att äga ett godt humör. Vid bästa hälsa och en förträfflig arbetskraft är det att hoppas, att han ännu länge skall få tjäna sitt land.

NYVALDA LEDAMÖTER AF RIKSDAGENS
1:STA

F. d. ryttmästare
P. O. LIEBERG.
Malmöhus läns landsting.

Godsägaren
frih. W. von SCHWERIN.
Malmöhus läns landsting.

OCH 2:DRA KAMMARE. VI.

Hemmansägare
P. HÖRNSTEN.
Samlingspartist.
Nätra o. Nordingrö tingslag.

Murare
N. PERSSON.
Socialdemokrat.
Malmö.

FÖR NÖDEN I NORRLAND.

A. REHN

Vi lämna här porträtt af den man, *stationsinspektoren i Grefvie A. REHN*, som på ett behjärtadt och praktiskt sätt ingrep till lindrande af nöden i Norrland medelst insamlande och afsändande i vagnslaster af spannmål af alla slag. Det praktiska initiativet har följts flerstädes, utan tvivel till stort gagn för våra nödlidande landsmän.

PROFESSOR ROBERT RUBENSON †.

Meteorologien eller atmosfärologien är vetenskapen om luftkretsen och dess företeelser. En del äldre författare hänföra till denna vetenskap äfven vissa närliggande vetenskapsgrenar, såsom delar af den fysikaliska geografin och läran om jordmagnetismen. Jämte meteorologien bilda dessa vetenskapsgrenar en alla jordens fysikaliska förhållanden omfattande vetenskap, geofysiken eller den terrestriiska fysiken.

I medeltiden trodde man, helt naturligt, enär astrologien då härskade, att väderlekens förändringar berodde uteslutande på planeternas ställning till hvarandra samt förnämligast af månens olika faser och ställningar. Först genom uppfinningen af barometern och termometerns förseende med temperaturskala blef det möjligt att noggrant bestämma lufttrycket och lufttemperaturen samt därigenom insamla dugligt material för vetenskapliga undersökningar. Ett sådant insamlande började i större skala i midten af 1700-talet.

En ny period inträdde i meteorologien, då Alexander von Humboldt 1817 utgaf sin berömda afhandling om isotermerna, hvarigenom början gjordes till de jämförande klimatologiska undersökningar, som för ett 50-tal år gäfvö vetenskapen dess prägel. Med Dove, hvilken på 1820-talet begynte sin ett halft sekel långa verksamhet i meteorologiens tjänst, nådde den klimatologiska perioden sin höjdpunkt. Han meddelade ett ofantligt stort observationsmateriel öfver temperatur och nederbörd från alla delar af jorden och lämnade viktiga bidrag till kändedomen om klimatförändringarne under året i olika världsdelar.

Från midten af 1850-talet beträdde dock den meteorologiska forskningen en ny väg, och det klimatologiska arbetet fick träda tillbaka för väderleksläran. Det dröjde emellertid omkring tjugo år, innan det nyare uppfattningssättet förmådde uttränga de äldre föreställningarne om väderleksförändringarnes natur och orsak. Den moderna meteorologien karakteriseras däraf, att i den samma väderlekens växlingar i tid och rum göras till föremål för vetenskaplig undersökning, medan den klimatologiska forskningen afser att finna de konstanta medelförhållanden, som äro oberoende af väderlekens tillfälliga växlingar. Den metod, som den moderna

meteorologien använder, består i upprättande af synoptiska kartor, och de nya idéerna vunno först genklang i de skandinaviska länderna. Den nu i meteorologien införda undersökningsmetoden erfordrar ett noggrannare regleradt nät af observationsstationer, vidare att iakttagelserna därstädes utföras med noggranna och jämlörbara instrument och efter likartade metoder, samt att de oupphörligt kontrolleras och, så fort sig göra låter, sammanställas. Och detta kan ske endast genom meteorologiska centralanstalter, hvilka också kommit till stånd i kulturländerna. De nya läroarna ha äfven blifvit föremål för matematisk behandling, och meteorologien har också i andra afseenden gjort stora framsteg, t. ex. i afseende på de anordningar, som röra hennes tillämpning på sjöfarten samt beträffande väderlekstelegrafen och de härfpå grundade meddelandena om väderleksutsikter och stormvarningar.

Den man, som har hedern af att ha i Sverige införd och utvecklade den moderna meteorologien, är professor Robert Rubenson, hvilken den 14 oktober lade sitt grå och trötta hufvud till evig hvila. Född i Stockholm den 10 april 1829, blef han student i Uppsala 1848 och filosofie doktor 1854. Under åren 1859—1862 företog han en utrikes resa, hvarunder han bland annat i Italien utförde en omfattande undersökning öfver det atmosfäriska ljusets polarisation. Efter hemkomsten ordnade och ledde R. i samråd med dåvarande föreståndaren för astronomiska observatoriet i Uppsala, framlidne professorn Gustaf Svanberg, de meteorologiska iakttagelser, som under åren 1865—1868 anställdes i Uppsala hvarje timme på dygnet af en förening af 125 studenter, hvilka frivilligt och utan ersättning åtagit sig detta arbete. Hos deltagarne lefver ännu i friskt minne det nit och den hänförelse, hvarmed Rubenson då arbetade, och hvarigenom han förstod att rycka ungdomen med sig. Arbetet publicerades vid Uppsala universitets jubelfest 1877. Sedan år 1869 de frivilliga iakttagarnes arbete till större delen ersatts af de af A. G. Theorell konstruerade själfregistrerande apparaterna, ledde Rubenson arbetet med dessa beräkning och utgifning. År 1870 utnämndes han till e. o. adjunkt i meteorologi vid universitetet.

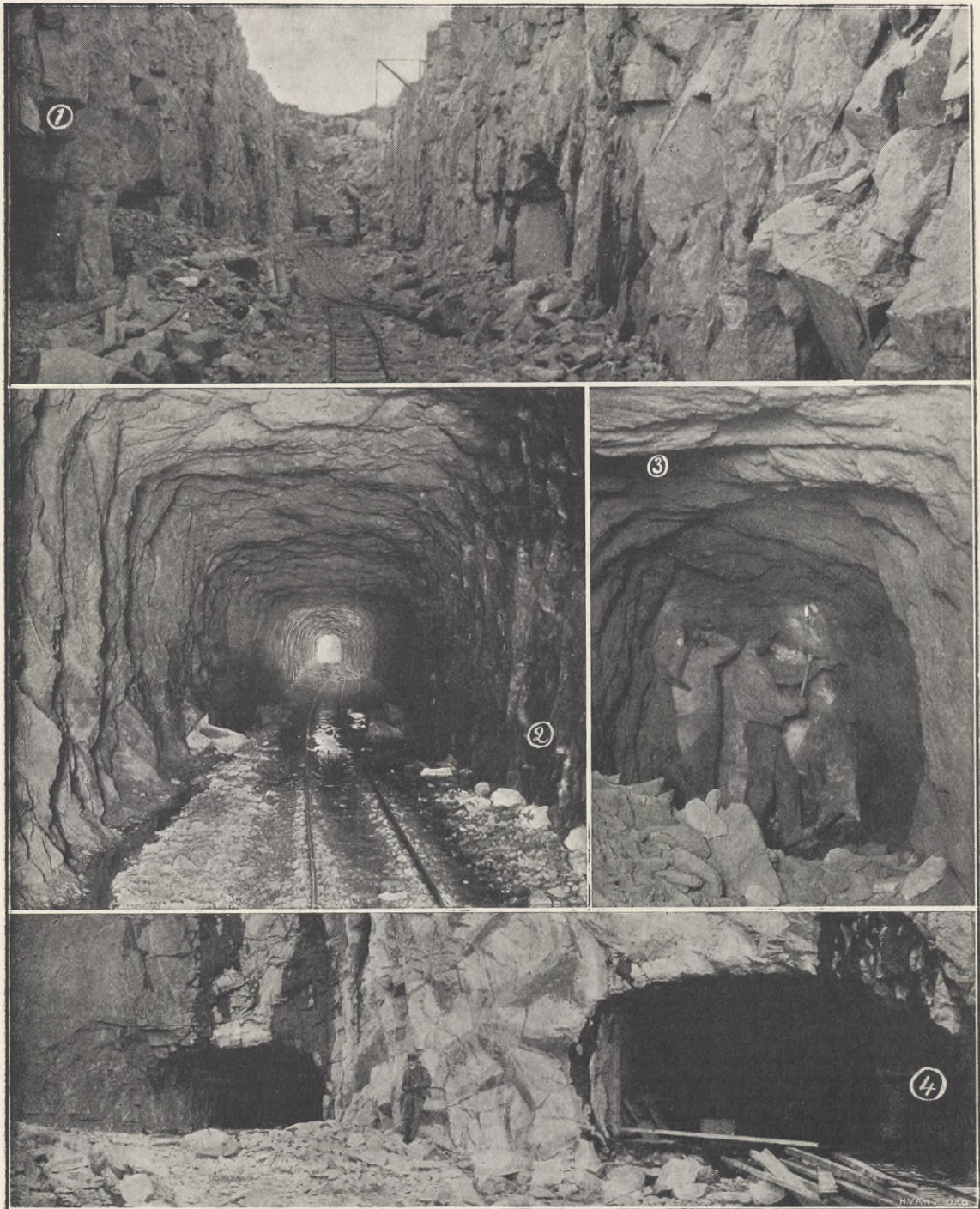
R. blef, helt naturligt, 1873 föreståndare för den då inrättade Meteorologiska centralanstalten i Stockholm, som stod under Vetenskapsakademien inseende, kallades s. å. till ledamot af Vetenskapsakademien och erhöill 1876 nytt förordnande såsom föreståndare för anstalten med professors titel. R. ägnade sig icke blott åt praktiska rön, utan äfven i hög grad åt forskningar inom meteorologiens historia samt insamling och bearbetning af gamla iakttagelser.

Ett utmärkt resultat häraf är hans katalog öfver alla i Sverige observerade norrsken till och med 1877. R. var Sveriges ombud vid de meteorologiska kongresserna i Wien 1873 och i Rom 1879 samt var 1875 en af de tre kommissarierna för Sverige vid geografiska utställningen i Paris. År 1878—1887 var han t. f. lärare i fysik vid Stockholms högskola. Äfven i liförsäkringsmatematiken har han arbetat dels såsom praktisk räknare, dels såsom författare, och jämte annan person hade han i flere år en räknelyra, afsedd för allmänt behof. Han var ledamot af Vetenskaps societeten i Uppsala och Landtbruksakademien i Stockholm.

Robert Rubenson var en på naturvetenskapens olika områden ovanligt väl hemmastadd person, hvilken af godt hjärta delade med sig af sina kunskaper åt hvem som helst, som önskade draga nytta däraf. Han var enkel och flärdlös som få. Det är icke underligt, om den gamle — hvilken på äldre dagar såg ut som en patriark — lämnar ett godt minne efter sig.

VÄSTKUSTENS VÄRN.

NYTAGNA AMATÖRFOTOGRAFIER AF DE PÅGÅENDE SPRÄNGNINGSARBEJENA I OCH FÖR FÄSTNINGSANLÄGGNINGEN Å VÄSTERBERGET VID GÖTA ÄLFS UTLOPP.

Klubb: Kem. A.-B. Penat Sjöförsvar, Sölm—Gbg.

Sistlidne vecka aflade Statsrevisorerna ett besök för beseende af de stora fästningsanläggningarne vid Göteborg. Enär en allmännare fotografering af dessa under byggnad varande fort i flera afseenden torde vara olämplig och för resten ej är tillåten, samt då i öfrigt under där rådande svåra belysningsförhållanden sådan nästan omöjliggöres, hafva bilder från Västerbergets inre icke varit synliga och komma med all säkerhet hädanafter ej att offentliggöras. Det har emellertid trots de tekniska svårigheterna lyckats en skicklig amatörfotograf att taga några fotografier som ställts till HVAR 8 DAGS utslutande disposition och hvilka torde vara af ett synnerligen stort intresse, då man däraf ser de verkliga storartade arbeten som utföras under ledning af Fortifikationsbefälhavaren i Göteborg, Major *Claes Grill*, en ledning som icke endast i tekniskt utan äfven i ekonomiskt hänseende lär vara förtjänt af loford. Våra med afsikt icke orienterande bilder visa: En öppen grafsprängning (1), En af de stora fästningstunnlarne (2), Pågående sprängningsarbete (3), Tunnelmyningar, hvilkas proportioner man finner vid jämförelse med den mellan de tvänne öppningarne stående personen (4).

UR HÄFDERNAS KURIOSA.

Små tids- och personhistoriska studier för HVAR 8 DAG af P. M. G.

II. EN AF FÖRRA SEKELSKIFTETS »ANDESKÅDARE».

»Världen vill bedragas» — detta är som bekant en af de sanningar, på hvilka kan tillämpas den vise Salomos »intet nytt under solen». Tvärtom har man i alla tider haft samma skäl att ej allenast förvånas öfver mängden af bedragare och bedragne — utan nästan lika mycket öfver de förras intellektuella undermålighet, som ofta skarpt kontrasterat mot deras »offer», hvilka kunnat i mångt och mycket visa prof på hög intelligens... utom just i den svärförklarliga lättrogenhet, som låtit dem duperas af dem i så godt som allt underlägsna individer.

I regeln hänger antydda fenomen tillsammans med vissa liksom smittosamma tidssjukdomar eller lyten. Så händer det till exempel ofta, att tidskiften, som utmärktes af långtgående, krass materialism, plötsligt följas af ett slags bakslag, kännetecknade af en »tro», som tager formen af den osundaste öfvertro, stundom sjunkande ned till den mest barnsliga vidskepelse.

Vårt »eget» sekelskifte saknar, som bekant, ej exempel af antydda art, och till den lilla episod från förra sekelskiftet, hvars konturer vi här vilja teckna, äro senare paralleler ej svåra att finna. »Andeskådaren» Boheman med sitt »Asiatiska Broderskap», sin själföfverfvade ställning inom den tidens högsta och allerhögsta »societé», sitt f. d. kungliga lustslott och sina »kosmopolitiska öden» (uttrycket är hans eget) — står oss ingalunda så fjärran, som man kunde tro af det sekel, som hunnit förgå, sedan han häruppe i vår svenska hufvudstad lyste, steg i zenith och... försvann. Det skedde förresten för nu nästan jämnt 100 år sedan, d. v. s. vintern 1802—3, så att vi på visst sätt kunna anse oss återupplifva ett »sekelminnes».

— — — »Världsborgaren» Karl Adolf Boheman tillhörde genom födseln en vanlig svensk småstadsborgarfamilj; fadern, Anders B., var nämligen kopparlagare och rådman i Jönköping. Och den blifvande världsborgaren gjorde också sin första lärospån i den goda Vätterstaden, i det att han både hade ett par anställningar hos Jönköpingshandlande och därpå själf en tid dref egen rörelse.

Född 1764, hade han redan vid några och 20 års ålder hunnit göra cession och fått göra bekantskap med »gäldstugan». Fadern löste emellertid ut honom från sistnämnda ställe samt skickade honom först till Göteborg, sedan till Flensburg. På intendera stället tyckes han emellertid ha lyckats slå sig fram, utan i slutet af 1780-talet finna vi honom »handleda»(!) sin yngste bror, Gustaf B., vid Lunds universitet.

Kort därpå lär han emellertid af någon släkting ha »exporterats», denna gång till Amsterdam, där man skaffat honom plats på ett handelskontor. Och här i Amsterdam var det som han kom att göra sin lycka — fast ej på den merkantila vägen... i vanlig mening.

Han gjorde nämligen här bekantskap med en ung och rik engelsman, Stephens, som utom sin stora förmögenhet var i besittning af de oskattbara, högsta insikterna i ett hemligt sällskap, som hade den mystiska benämningen »E. L. U. D.» (af Boheman snart förbättrad och försvenskadt till »Asiatiska Broderskapet»). Stephens' fader hade varit någon slags stormästare i detta sällskap, som gjorde anspråk på att sitta inne med Frimureriets allra högsta hemligheter — och ändå litet till.

Boheman, som tyckes ha tillhört den ej allt

för fåtaliga klass af människor, som gärna vill fram och upp utan att behöfva arbeta därför, — hade redan hemma i Sverige låtit upptaga sig i Frimurarorden, hvars dåtida många osunda utväxter äro kända. Här möttes lycköskare, äfventyrare och bedragare med en del beklagansvärda ärliga andar, som, sedan »Upplysningstiden» gjort table rase i fråga om religion och dykt, sökte ersättning i »ostindisk» visdom och — Kabbala!

Boheman lyckades göra sig till god vän med Stephens, följde honom öfver till England, fick anställning på hans kontor och blef till sist äfven förlofvad med hans syster. Det tyckes ha varit nu han första gången gästade den svenska hufvudstaden, 1792 eller 93. Han kom såsom anglererad grand seigneur, presenterade sig i Frimurarorden, imponerade med sin visdom från »E. L. U. D.» på Reuterholm och hertigen-regenten och afreste utan att begära eller visa sig eftertrakta någon gunst eller förmån för sig själf — ett fint schackdrag.

Då han återkom till England, hade hans fäst-mö, miss Stephens, plötsligt aflidit. I ersättning för de förlorade arfsförhoppningarne fick han af hennes mor 10,000 pund sterling. Och i samma stund var hans beslut fattadt: han skulle nu begifva sig ut i världen för att spela en roll och göra sin lycka.

Ovisst är, hvarför han först slog sig ned i Danmark och icke i det ursprungliga hemlandet. År 1794 finna vi honom emellertid väl upptagen i Köbenhavns högsta societet, ägare till det af honom inköpta förra kungliga lustslottet Frydenlund på Själland, väl sedd af Bernstorff och intim frimurarebroder till prins Karl af Hessen. Från Köbenhavn gjorde han sitt andra besök i Stockholm, föregående af de mest äfventyrliga rykten rörande storleken af hans rikedomar och — dessas ursprung. Bland annat ville man veta, att han skulle ha under revolutionen lyckats stjäla de franska kronjuvelerna. Boheman tyckes hafva känt väl till vår nationalkarakters svaghet för allt utländskt, allt hemlighetsfullt och meteoriskt glänsande. Genom att då och då visa sig i hemlandet, alltid såsom den oberoende, outgrundlige grand seigneur'n, imponerade han mera, än om han på allvar slagit sig ned i Sverige.

Och Bohemans starkaste karaktärsdrag synes hafva varit en gränslös fåfänga och ett barnsligt begär att frotera sig med de förnäma. Det dåtida ordensvurmeriet förklarar dock näppeligen, huru det varit möjligt, att han kunnat med sina sammelsurier vinna tilltro hos personer, af hvilka man dock kunnat begära något bättre omdöme. Hans »tal» äro och förblifva mästerstycken i det aldeles rasande, ej minst i stilistiskt hänseende, vare sig han skref eller talade på svenska eller tyska, hvilka språk han misshandlade lika illa.

Emellertid gaf hertig Karl åt Boheman titel af hofsekreterare samt förlänade honom den så kallade rubingraden i Frimurarorden. Samtidigt lät Boheman, då han förnummit ryktena om sin förmenta juvelstöld, danske konseljpresidenten Bernstorff of-fentliggöra ett intyg, att han (Boheman) inför Bernstorff gjort till fylles reda för åtkomsten af sin förmögenhet.

Försedd med detta bevis, vågade Boheman åno besöka sitt hemland, där han till sin födelsestad Jönköping donerade några tusen kronor och vidare

gifte sig med en småländsk prestdotter, en m:lle Sandberg. Han underlät ej heller att använda detta äktenskap som reklam, ådagaläggande hans »höga och ädla Moral», — i det m:lle Sandberg framställdes såsom hans trolofvade från ungdomsåren, som han förblifvit trogen och nu uppsökt trots sin vunnna »höga» ställning.

Vid ett nytt besök i Stockholm upptog ändtligen Boheman hertigen i »E. L. U. D.», och därpå började den senare att själf kreera »asiatiska bröder» — ja, till och med systrar. Men redan nu började man draga sig för Boheman, hvilkens pänning vid denna tid tyckes börjat sina ut. Med Gustaf IV Adolfs myndigblifvande var också hertig Karls roll tills vidare utspeland. Boheman fann därför för godt att stanna kvar i Danmark, med undantag af en resa, som han skall ha företagit till Frankrike, hvarifrån han återkom med nya pänning-medel. Det påstods, att han skall ha åtagit sig att tjänstgöra såsom »politisk correspondent» till dåv. republikanska regeringen i Frankrike.

Hösten 1802 uppenbarade han sig emellertid ånyo i Stockholm och blef där nu ånyo väl mottagen, ej blott af hertig Karl, utan äfven af själfve Gustaf Adolf, som redan nu visade tendenser för »mysticism». En annan högboren bekantskap vann Boheman i hertig William af Gloucester, konung George III:s brorson, som från Petersburg kommit öfver till Stockholm och där trifts så bra, att han beslutit stanna öfver vintern.

Men under det Boheman sålunda froterade sig med Stockholms finfinaste kretsar, sammandrog sig långt härifrån det moln, som skulle göra slut på hans efemera storhet. Den ryktbare Gustaf Mauritz Armfelt hade blifvit nämnd till svensk minister i Wien. Från honom ingick en vacker dag rapport, att han erfarit, det Boheman vore en besoldad agent för »jakobinerna» i Frankrike.

Denna underrättelse ingick nästan samtidigt med, att konung Gustaf Adolf förklarar sig villig att recipiera i »E. L. U. D.» Nu lyckades flere förnäma herrar förmå honom att afstå härifrån. Boheman fortsatte emellertid med sin »andeskådning» hos hertig Karl, hvarvid hertigen af Gloucester alltid närvar. Det fördes protokoll öfver de högviktiga förhandlingarne, hvilket var synnerligen oförsiktigt, alldenstund bland annat förekom en så märklig scen som hertig Karls »svärjning» till — konung!

Emellertid uppbrotos Bohemans bref, hvarvid bland annat påträffades äfven ett bref till prins Karl af Hessen i Köbenhavn (svåger till danske konungen och till Gustaf III:s änkedrottning). Brevet befanns innehålla en slags quasi-politisk rapport, som tycktes utvisa, att Boheman äfven låtit bruka sig till en slags politisk spiontjänst af danska regeringen.

Nu följde katastrofen! Den 18 februari 1803 häktades Boheman i sin bostad af underståthållaren och en generaladjutant. Hans papper beslagtogs och återlämnades icke till honom, ej ens då han den 8 april i Helsingborg öfverlämnades åt de danska myndigheterna. I vår då officiella tidning omnämndes, att Boheman »väckt regeringens uppmärksamhet genom sina föregifna hemliga kunskaper, genom diktade syner och uppenbarelser, genom obehörigt deltagande i politiska ärenden och förmättna spådomar om statens öden».

Papperen, som ända till 1809 förvarades i en särskild kista, innehöllo mest ett sammelsurium. Mycket graverande ansågs emellertid en teckning, som framställde en konung på stupstocken. Då denna föreisades hertig Karl (som förhördes i målet, lik-

som hans gemål, hertigen af Gloucester m. fl.), skall denne hafva uttryckt sin »lifliga övilja» öfver att ha blifvit förd bakom ljuset af en sådan skurk.

Värst för Boheman blef emellertid, att han utvisades äfven från Danmark, där man ansåg sig böra rentvå sig från misstankarne att ha dragit någon nytta af äfventyrarens tjänster. Genom den härigenom nödtvungna försäljningen af sina ägodelar i Danmark förlorade Boheman största delen af sin förmögenhet.

Hans korta glansperiod var nu slut. Ännu var han blott 39 år gammal, — men de återstående tre decennierna af hans lefnad förflöto under lika oupphörliga som fruktlösa reklamationer hos den svenska regeringen (han påstod sig bl. a. ha förlorat värdepapper för 20,000 rdr vid konfiskeringen 1803). Han uppvaktade Gustaf IV Adolf 1806 i Greifswald och erhöll vissa löften, som dock ej uppfylldes. Efter 1809 blef han modigare och än mera enträgen samt vågade 1814 till och med göra ett besök i Stockholm. Efter få dagar fördes han emellertid däriifrån och till svenska gränsen alldeles som förra gången. Och lika liten framgång hade han med sina klagoskrifter 1820, 24 och 28.

Han drog sig under tiden fram medels en »handelsagentur» i Hamburg samt genom understöd från fursten af Waldeck. Efter den småländska prest-dottern hade han snart blifvit änkring, hvarpå han åktat en tyska, Anna Fischer, hvilken skänkte honom 8 barn. In i det sista tyckes han ha bevarat en »honnets ambition», att döma af, att han ännu 1828, således vid 64 års ålder och — enligt sin egen utsago — »lutande mot grafven», ber om titel af generalkonsul eller kommerseråd. Skälet är enkelt, nämligen att dessa titlar — »ofta tilldelats övrigare»...

Den 14 april 1831 slöt ändtligen denna äfventyrarbana, mera märklig genom de egenskaper, som äfventyraren tyckes helt ha saknat, än genom dem han haft. — En son af Boheman blef militär i först tysk, sedan rysk tjänst, utan att vi dock veta, om släkten fortlefver i Tyskland. Däremot har den i Sverige vunnit ett aktadt och berömdt namn genom »andeskådarens» nevö, den fräjdade entomologen Karl Henrik Boheman.

SARAH BERNHARDTS ANKOMST TILL STOCKHOLM.

KONGL. SLOTTETS DEKORERING.

Foto. Lamm, Stockholm.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Den 14 oktober uppsattes vid uppgången till Logården en i brons gjuten grupp, kallad »Religionen», föreställande tre änglar, som uppbära ett af palmblad omslingrat kors.

DEN OLYCKLIGA BALLONGFÄRDEN.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfverparre.

DEN FÖROLYCKADE LUFTSEGLAREN BRADSKY.

Med ett styrbart luftskepp konstrueradt af österrikaren baron Bradsky, företog denne jämte en ingenjör, Morin, en profresa i Paris den 13 oktober därvid båda omkommo. Gondollinorna brusto och gondolen störtade till marken med båda resenärerna, hvilka dödades på stället.

DE STORA GRUFSTRÄJKERNA.

JOHN MITCHELL,

president i de amerikanske kolgrufvearbetarnes förening, och den man som ensam representerat arbetarne vid förhandlingarne med grufägarna och Amerikas president, hvilka förhandlingar ledt till den svåra sträjkens upphörande.

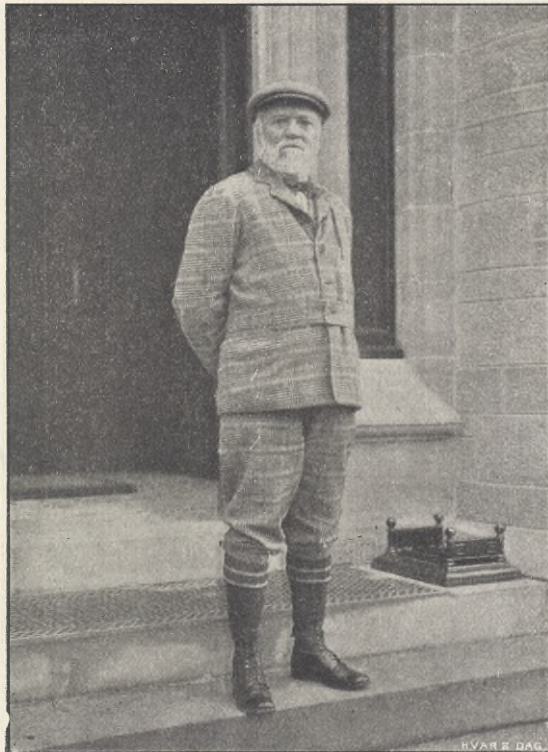

Efter fotografi.

FRANSKA GRUFARBETARNES NATIONALKOMITÉ

församlad till beslut om den ännu pågående generalsträjkens. Mannen med det stora skägget är generalsekreteraren COTTE och vid dennes vänstra sida EVRARD.

DEN STÖRSTE AF ALLA MÆCENATER OCH HANS TUSCULUM.

Efter fotografi.

Klitché: Bengt Sjöfversparre.

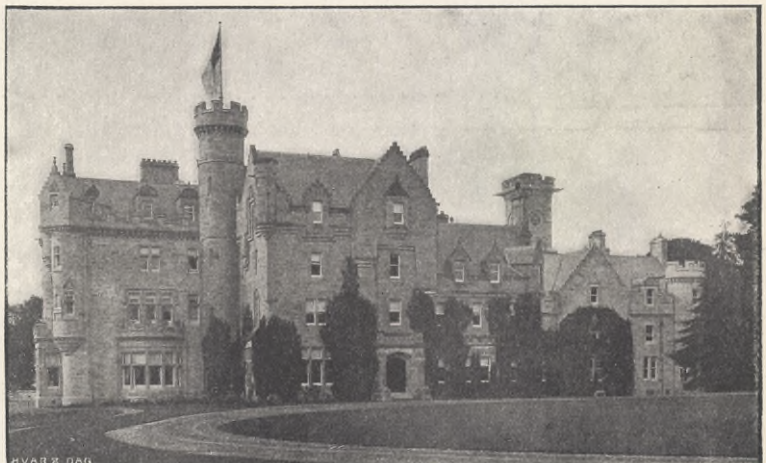
ANDREW CARNEGIE,
den amerikanske millionären-mæcenaten.
Efter ett nytt porträtt.

Vi äro i dag i tillfälle att meddela två fotografier af samtidens och alla tiders störste donator, Andrew Carnegie, och det älderdomshem, han inredt åt sig i högländerna i det älskade skotska fosterland, som han fick lämna vid tio års ålder, men som han aldrig kunde glömma. Att ens tillnärmelsevis försöka uppdraga de yttre konturerna af Andrew Carnegies skiftesrika lif skulle, liksom uppräknandet af alla hans donationer och stiftelser, taga större utrymme än vi förfoga öfver. För öfrigt är det ena som det andra alltför väl känt för att behöfva upprepas. Carnegie, hvilken började sitt arbete som pojke i ett väfveri, med en veckolön af fem shillings, och hvars inkomster nu uppgå till 100,000 kronor om dygnet, har framför allt haft för ögonen de fattigare klassernas upplysande och förädling. Och ett af de verksammaste medlen för vinnandet af detta mål har han sett i grundandet af folkbibliotek. En rikedom, som närmar sig miljarden, har satt honom i stånd att på det vackraste sätt realisera denna sin älsklingstanke i skilda städer i både Förenta Staterna och Storbritannien. Ensamt i Skottland har han för detta ändamål skänkt 36 millioner kro-

nor. Och slutsumman af hvad han tills dato utgifvit i filantropiskt syfte öfverskrider tio millioner pund, d. v. s. närmar sig två hundra millioner kronor i svenskt mynt. Med ytterst få behof för egen räkning, har han i detta afseende egentligen endast offrat pengar på två ting, sitt bibliotek och det härliga höglandsresidens, hvars bild vi meddela, och där han dragit sig tillbaka på ålderdomen för att i kretsen af de sina och sina bästa vänner söka den hvila och ro, som ett sträfsamt lif och ett godt samvete berättiga till, och som ytterligare förljufvas af ett godt hufvuds förmåga af mångsidiga intressen och ett godt humörs ljusa blick på tingen. Carnegie är nämligen en stor humorist, som gärna både hör och berättar en god historia, och hans vitzar äro särdeles lyckade. Någon fåfänga öfver sin förmögenhet har han aldrig känt. Han påstår ju mycket sanningvis, att hvarje människa, som vill, skall kunna göra pengar. »Det är den enklaste sak i världen», säger han. Det enda skryt man någonsin hört honom yttra, är, att i hans trädgård vid Skibo Castle växa de bästa krusbären i det förenade konungariket, och det är ju en mycket oskyldig fåfänga af herren till ett slott, på hvars inredning och utstyrelse den största rikedom offrat sina medel, och på hvars omgifning den vackraste natur slösat sina skatter. Skibo Castle, som ursprungligen var ett kloster, ligger ensamt och fjärran från människoboningar på ett afstånd af ungefär tre fjärdingsväg från den lilla byn Dornoch, i hvars kyrka Carnegie och hans gäster hvarje söndag öfvervara gudstjänsten. Från Dornoch och Firth ledes äfven saltvatten hela den långa vägen till slottets berömda öfver sjuttio fot långa simbassäng, hvars temperatur efter behag regleras med tillhjälp af elektriska värmeapparater. Hela slottet upplyses af elektriskt ljus från eget elektricitetsverk.

* * *

Ja, Andrew Carnegie kan lefva som en furste, men det förtjänar han, och ingen bör missunna en man, som genom klokhed och energi samlat millioner för att därmed gagna mänskligheten.

HVAR 8 DAG.

Efter fotografi.

Klitché: Bengt Sjöfversparre.

SKIBO CASTLE, Mr Carnegies skotska residens.

SARAH BERNHARDT I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAG.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sölm—Gbg.

SENASTE PORTRÄTT AF MADAME SARAH BERNHARDT
TAGET SPECIELLT FÖRHVAR 8 DAG AF FOTOGRAF FERD. FLODIN, STOCKHOLM.

SARAH BERNHARDT I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAG.
Foto. Flodin, Stockholm.

Klöst: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthlm—Gbg.

SARAH BERNHARDT.

FOTOGRAFI TAGEN SPECIELLT FÖR HVAR 8 DAG.

Hon kom, hon så g s, hon segrade. Hvem skulle väl på förhand ha trott, att hon kunde taga sig så förvånande ung ut som La Tosca, hvem kunde ana, att hon skulle gifva en så i den minsta detalj utarbetad och äfven djup Hamlet? Ty hennes Hamlet — hvilken ser ut som en brådmogen yngling med stora, sorgsna ögon — var icke endast, som det påståtts, plastisk, lineskönhet. Det var en lefvande skapelse, åstadkommen genom mycken reflexion och en fulländad teknik. Det var ett tankeverk, som både kunde öfvertyga och röra.

Sarah Bernhardts röst är i närvarande stund utan minsta vank. För tio år sedan lät den ansträngd, mindre klar än förut. Nu är den åter helgjuten, smältande, när det så skall vara, med kraftig klang och djupare toner i Hamlets roll.

Och huru ser då denna märkvärdiga och beundransvärda kvinna, omskrifven som ingen annan, ut på nära håll? HVAR 8 DAGS läsare kunna vara henne tacksamma, ty hon har beredt dem nöjet af att se henne i privatlivet, en eftermiddag på Grand Hôtel i Stockholm. Madame Sarah Bernhardt lät då fotografera sig speciellt för denna tidskrift, och det fastän hon denna kulna, rägniga höstdag kände sig opasslig och samma kväll skulle uppträda som den unge Danaprinsen i Shakespeares mästerverk. Jag behöfver icke säga, att fotografen icke hade någon möda med att låta madame Sarah Bernhardt intaga en vacker ställning. Så här! — sade hon, och ställde sig i den ena behagfulla fasan efter den andra, för att till sist sätta sig i den stora länstolen, då den sista fotografien togs. Det är eljes långt ifrån vanligt, att Sarah Bernhardt låter fotografera sig i främmande land, på turnéerna, då hon tillbringar endast några dagar på ett och samma ställe. Vår fotografi af henne har således ett särskildt värde.

O. R.

SVERIGES ALI M. EXPORTFÖRENINGENS NYE DIREKTÖR.

Till verkställande direktör i Sveriges allmänna exportförening efter aflidne direktör W. Tesch har vederbörande styrelse utsett exportagenten i Alexandria, grosshandlaren Axel Lanner.

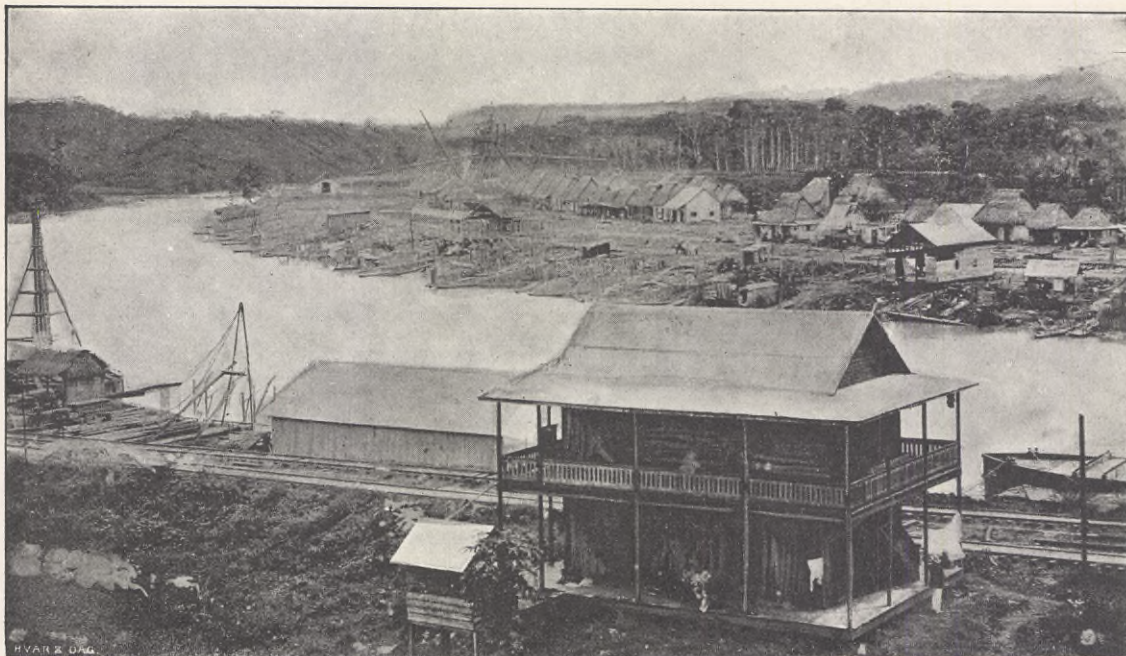
Den nyutnämnde direktören är en ännu ganska ung man, endast 35 år gammal, men redan vid mycket unga år började han ägna sig åt merkantila intressen. Född i Ålems församling af Kalmar län 1867, genomgick han efter aflagd mogenhetsexamen Göteborgs handelsinstitut och antog därefter 1890 plats hos Stora Kopparbergs bergslag i Falun. Två år senare erhöill hr L. af Sveriges allmänna exportförening stipendium för att studera förhållandena i Egypten och verka för afsättning därstädes af svenska industrialster. I Alexandria började hr L. sin affärsverksamhet hos en stor firma som dref trävaruexport, men 1896 etablerade han egen affär och verkade med sakkunskap och energi för att göra svenska produkter kända och eftersökta i Egypten. Resultatet har också blifvit, att en mängd alster af vår industri numera i myckenhet exporteras till det aflägna landet.

AXEL LANNER.

DET OROLIGA CENTRAL- OCH SYD-AMERIKA.

Efter nya fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Benjt Sjöförsparre Sthlm.—Gbg.

PANAMAKANALENS UTSEENDE FÖR NÄRVARANDE. Sedan fransmännen nedlagt arbetet på denna jättekana, har Amerika beslutit sig för dess återupptagande.

»HVAR 8 DAG» är denna gång i tillfälle meddela ett par bilder från Panamakanalen och Venezuela, båda dera f. n. mycket uppmärksammade i Europa. Den ena af dem är från Panamakanalens stränder. Den visar ett synnerligen vackert natursceneri, resliga skogar och höga berg, mellan hvilka vattnet med bredden af en flod flyter fram, förenande de båda stora världshafven, Atlantiska och Stilla oceanerna, och öppnande en ny, mäktig kommunikationsväg för världshandeln.

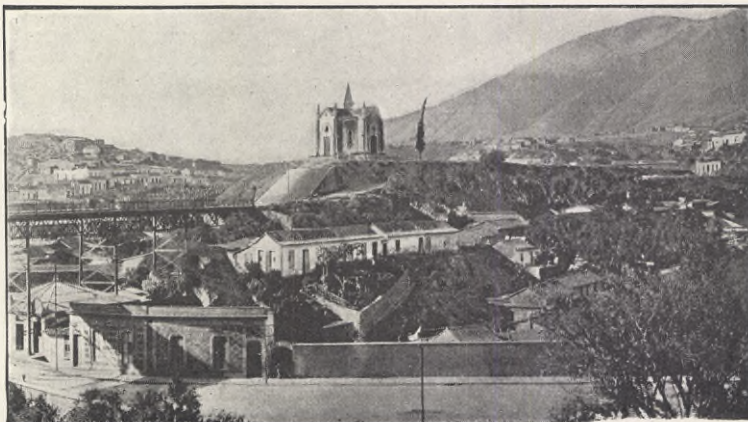
Panamakanalen — huru känd har den icke blifvit genom sitt första misslyckande och de skandaler detta drog i släptåg, historier, som hotade att skapa en stor stats grundvalar. Med den franska Panamaaffären dog emellertid ej Ferdinand de Lesseps stora tanke. Den har ånyo upptagits, men från håll, som innebär en säker garanti för dess realiserande. Nordamerikas Förenade Stater ämna nämligen bygga den nya kanalen, som skall gå från staden Panama vid Stilla hafvet till staden Colon vid Atlantiska oceanen. Den nya förbindelseleden skall ej tjäna militära intressen, utan uteslutande vara afsedd för handeln.

* * *

Den andra bilden är från Sydamerikas »oroliga hörn», såsom den af inre strider ständigt sönderlitna republiken Venezuela med skäl kan kallas. Det är en vy af dess hufvudstad, Carácas, vi här se. Carácas ligger ett stycke upp i landet och har La Guayra till hamnstad. Det är beläget på en vidsträckt, oodlad högslätt mer än tretusen fot öfver hafvet. Där finnas stora affärslokaler, två charmanta hotell, vackra trädgårdar och präktiga esplanader, smyckade med bildstoder

af fosterlandsvänner, främst af dem »El Libertador», Simon Bolívar, »Sydamerikas Napoleon», som bekant född i Carácas 1783. Venezuela är ett rikt land, med många och stora hjälpkällor, som dock äro föga begagnade. Dess kolgrufvor erbjuda oerhörda tillgångar på bränsle, dess koppargrufvor äro föga utnyttjade. All industriell och kommersiell verksamhet hämmas genom de ständiga revolutionerna.

Nu rasar åter den inbördes fejden där nere. General Mathos, insurgenternas chef, förhärjar sedan många månader landet och har vunnit åtskilliga framgångar, så att han anser sig fullt viss om en slutlig seger. Med den största energi söker dock den nuvarande regenten, president Castro, att göra honom makten stridig. Huru det än blir, torde nog Carácas få sitta emellan. Om Castro nödgas att från det inre draga sig tillbaka dit, är det antagligt, att hans vilda »Andinos» komma att plundra staden och att de europeiska invånarna där råka i stor fara.

Kliché: Benjt Sjöförsparre.

CARACAS, VENEZUELAS HUFVUDSTAD, platsen för inbördesstriderna i Sydamerikas oroliga hörn.

SPORTBILDER.

Amatörfoto.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Stålm—Gbg.

NÄR STOCKHOLMARNE OCH GÖTEBORGARNE TÄFLADE.

Under Göteborgs Idrottsförbunds egid sammandrabbade å Idrottsplatsen i Göteborg den 12 oktober Stockholms och Göteborgs bästa fotbollslag, Djurgårdens Idrottsförenings och Örgryte Idrotts-sällskaps lag I. Resultatet af den vackra täflingen

blef Göteborgarnes seger med 5 goals mot 1. Vår bild, tagen under en hörnspark, visar ett spännande (i dubbel bemärkelse »spännande») moment, då göteborgarne (de randige) försvara sitt för tillfället hårdt ansatta mål.

Efter fotografi.

DET NYASTE AMERIKANSKA BOLLSPELET: »PUSHBALL», som f. n. håller på att införas i England och hvilket väl så småningom finner sin väg öfver äfven till Sverige.

»Den gudomliga Sarah» visar under sina turer alltid intresse för ovanliga och sällsamma människor, platser och förhållanden. Då hon under sistlidne år fullgjorde en veckas engagement i New Orleans, tillbrakte hon eftermiddagarna under vandringar omkring i den gamla delen af denna stad, där kreolbefolkningen är boende. Under en af dessa utflykter kom hon händelsevis att gå in i en krokodilförsäljares etablissemang, beläget vid en smutsig förbindelseled, som är bekant under namn af »Befraktagatan». Etablissemangtet har till specialitet att förse turister från kallare klimat med levande souvenirer från distriktet i form af små svarta krokodiler, som nyss kommit fram ur skalet.

Det slags individer, som bo därute vid de dystra träskan och fånga krokodiler och deras ungar för

lyfet, en lång, mager, lerbestänkt solbränd cajan, hvilkens hela dräkt bestod af en blå tröja, ett par benkläder, uppvikna ända till knäet, och en schäferhatt. På ryggen bar han en säck, innehållande ett halft hundratal små svarta tingest, omkring 12 tum långa. Han hade i sin pirog (kanot) genom kanalerna paddlat in till staden med sin veckofångst af babykrokodiler, som mot ett pris af fem cents stycket skulle levereras till en krokodilhandlare, hvilken i sin ordning skulle utminutera dem för tjugufem cents stycket.

Mannens franska uttalande tilldrog sig madame Bernhards uppmärksamhet och hon var snart inbegripen i samtal med honom, därvid utfrågande honom om hans besynnerliga yrke och lefnadssätt. De äro mycket fosterlandsälskande, dessa ättlingar af de forna

Efter fotografi.

Kitché: Ken. A.-B. Bengt Silfversparre Stilm—Gbg.

ELEKTRICITETENS SEGER ÖFVER ÅNGAN: Vi äro i tillfälle att efter fotografi från Newyork visa en ofantlig samling af, efter införande af elektrisk drifkraft, utdömda lokomotiv, representerande den enorma summan af nära 8 millioner kronor.

försäljning, de förra till menagerier, de senare såsom souvenirer, tillhöra ett underligt släkte, som gemensligen benämnes »Cajaner» (en förkortning af »Acadianer»), af hvilka territoriet Louisiana var talrikt befolkadt under den tid detsamma utgjorde en fransk besittning). Dessa människor hänga ännu fast vid sitt hemlands tungomål, och om de någon gång bruka det engelska språket, rådråka de detta ännu värre än sin franska. Likasom bruket är hos negrerna i Förenta staterna, bära de namn efter store män. På deras förvrängda dialekt blifva dock de ursprungliga namnen nästan oigenkänliga. »Dellyfet» t. ex. betyder sålunda De Lafayette och »Napion» Napoleon.

Medan nu m:me Bernhardt vid sitt besök, intresserad, stirrade ned i en kittel, fylld med små krokodiler, som vrickade och vred sig, inträdde Del-

franska nybyggarna, och då mannen upptäckte m:me Bernhards nationalitet, blef Dellyfet — eljest oätkomlig som ostronet i sitt skal — plötsligt meddelssam. Madame Bernhardt visade också stort intresse för honom och de metoder han använde vid infångandet af krokodiler.

»Hvarför fångar ni inte hellre de stora djuren?» frågade madame Bernhardt. »Detta vore säkerligen vida mer intressant och spännande än att på fredliga platser i den torra sanden leta efter bon och därpå afvakta kläckningen af äggen. Det är ju ingen sport att fånga små djur, som knappast kunna gå.»

»Nej, men ungarne äro alltid lättare att sälja», genmälte Dellyfet förnuftigt och förklarade därpå, att det ej var förenadt med någon vare sig fara eller ansträngning att fånga sådana, ej heller var

(Forts. sid. 64).

MADAME von MECK.

Diplomatiska kåren i Stockholm kommer snart att förlora ett par af sina mest bemärkta medlemmar, nämligen ryske legationssekreteraren *Maximilian von Meck* och hans i hög grad intagande maka. Hr von Meck har nämligen utnämnts till förste legationssekreterare i Cetinje och lämnar Stockholm omkring den 1 nov. Genom börd, samhällsställning och rikedom ha, som sagdt, hr och fru von Meck intagit mycket framstående platser i den svenska hufvudstadens högre societeten. Det förtjänar äfven nämnas, att hr von Meck är mycket intresserad af spiritistiska experiment och tagit del i den spiritistiska rörelsen i Stockholm.

MAXIMILIAN von MECK.

ETT MÄRKLIGT MUSEIFÖRVÄRF.

Med Lucas Cranach d. ä:s »Hvila under flykten till Ägypten» har Berlins museum helt nyligen förvärfvat denne mästares skönaste verk, ja, ett af den tyska konstens härligaste alster. När tailan för helt kort tid sedan blef känd, var man öfverraskad af dess poetiska och måleriska fägring. Man kände af Cranach endast de torrare arbeten af hans sachsiska hofmålarperiod, d. v. s. från och med 1505, och under hans namn gick många dussinarbeten, som misskrediterade honom. Men nu fick man lära känna honom såsom Albrecht Dürer's jämbördig medtäflare. Liksom denne — måhända ännu djupare — kände han skönheten af det frankiska landskapet, liksom Dürer gaf han den heliga historien något af våra sagors tjusning, och färgen skimrade och lyste ädelstenskalar sasom på endast få af nürnbergarens taflor. Denna änglagrupp på blomsterströdd äng vid bäckens rand är skapad ur den tyska konstkänslans allra innersta, där, hvarest Dürer och Aitdorfer, Schwind, Böcklin och Thoma hafva hämtat sina skapelser.

AFLIDEN
SVENSK KONGOFARARE.

Enligt från Kongo anländ underrättelse har sjökaptenen frih Knut Åkerhielm därstädes aflidit den 29 sisl. sept., 29 å, gammal. Kapten Åkerhielm var son till aflidne borgmästaren i Landskrona, frih. A. Åkerhielm och hans maka, som numera är bosatt i Malmö. Han var anställd vid Kongostatens hydrografiska arbeten; på sista tiden arbetade han med ett af honom framlagd och af regeringen antaget förslag att dämna upp Kongofloden mellan två öar, för att undgå uppslamningen, och hans lif syntes i allo förhoppningsfullt, då döden träffade honom.

KNUT ÅKERHIELM †.

Efter foto. från originalet.

Kliché: Benet Silfverparre.

LUCAS CRANACH d. ä:s
»HVILA UNDER FLYKTEN TILL ÄGYP TEN.»

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

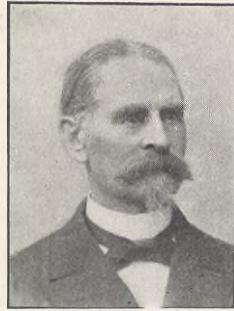
J. A. SCHVAN,

löjtnant, attaché i utrikesdep. Ut-nämnd till introduktör för främmande sändebud.

ALLAN HERZOG,

Stockholm. Generalkonsul. Den 2 okt. firade det stora Herzogska bokbinderiet 40-årigt affärsjubileum.

C. E. ELFWING,

Stockholm, f. d. öfverstelöjtnant, 75 år den 1 okt.

PER LAVESSON,

kontraktspäst i Hästveda. Den 13 okt. 70 år.

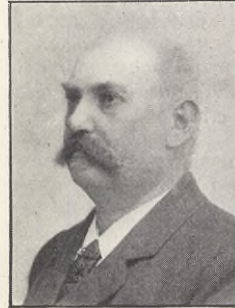
G. A. CALANDER,

riksbankskommissarie i Stockholm. 65 år den 15 okt.

C. H. NORDENFELT,

borgmästare i Kristinehamn. 65 år den 13 okt.

HJALMAR BRUCE,

apotekare i Arboga. 55 år den 17 oktober.

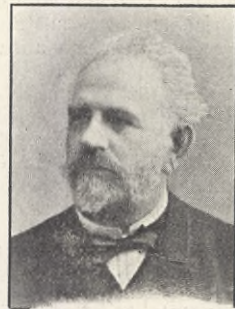
IVAR KINLUND,

Göteborg, assistent vid fattigvården. Känd ordensångare. 55 år den 14 oktober.

† TH. D. HELLBERG,

kyrkoherde i Tanum, f. d. kontraktspäst, afled den 2 okt., 84 år gammal.

† SIXTEN AXEL FLACH,

f. d. kabinettskammarherre. Framstående jordrot, afled den 4 okt. Född 1826.

† ELIAS RUNDBERG,

kyrkoherde i Långtora och Herkulberga församlingar, afled den 27 sept. Född 1828.

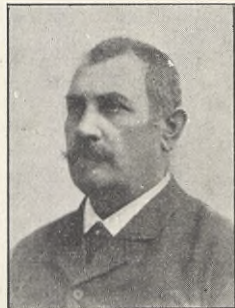
† E. W. WESTERLING,

grosshandlare i Stockholm, afled den 4 oktober. Född 1844.

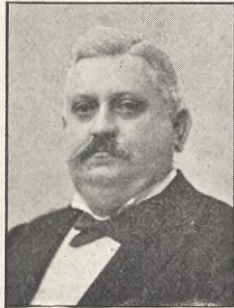
† HANS ANDERSSON,

telegrafkommissarie i Malmö, afled den 11 okt., 58 år gammal.

† GUSTAF RYBERG,

f. d. medlem af Luttemanska kvartetten m. fl. afled den 20 sept. i Stockholm 65 år gammal.

† C. O. W. LANNGE,

Stockholm, ombud för Rörstrands fabrik. Afled nyligen 57 år gammal.

† I. R. SORON,

f. d. sjökaptan, afled den 7 okt. i Göteborg, 52 år gammal.

(Forts. fr. sid. 61).

det besvärligt eller kostsamt att föra dem till staden. Sedan krokodilhonan lagt äggen på ett soligt ställe i sanden, tycker hon, att hon gjort sin plikt och aflägsnar sig. Solen kläcker ut äggen och, så snart skalen brustit, börja ungarne att sörga för sig själfva. Jägarna plocka upp dem och stoppa dem i bröstvecket på blusen liksom för att hålla de små gynnarne varma, till dess de kunna släppa dem i ett ännu varmare hörn af sina hyddor.

Till slut inbjöd Delyfyet sin nya bekantskap att följa med på en jakt. Madame Bernhardt antog med nöje inbjudningen; och några aftnar senare, iklädd en vanlig jägardräkt med en kort tröja och höga stöflar, begaf hon sig, åtföljd af tre af sina vänner, åstad på den lilla elektriska järnbanan ut till West Ends sommartillhåll vid Pontchartrain-sjön. Här voro Delyfyet jämte två andra jägare med några piroger och nödig attiralj till mötes.

Klockan var åtta, då sällskapet under ledning af jägarne, paddlade iväg i riktning mot en lämplig vik. Natten var månbelyst och sjöns lugna vatten liknade en yta af glänsande silfver. Hade det icke varit så lugnt, skulle det varit nödvändigt att taga stadigare båtar, ty, ehuru infödingarne, vana som de äro att sköta dessa bräckliga farkoster, förstå att hålla dem upprätta i nästan hvilken sjö som helst, måste nybörjaren dela sitt hår i midten för att kunna hålla dem på rätt köl.

Då man paddlat framåt ungefär en half timme i hastig fart, kommo båtarne i närheten af operationsområdet, och Delyfyet befalle, att all konversation skulle upphöra. Paddlingen skedde nu något långsammare och alldeles ljudlöst.

Efter ankomsten till ett känt tillhåll för krokodiler inne i en mörk bukt, kantad af hög vass, tände man i kanoterna furvedsfacklor samt begynte att i strandbrädden söka efter »kodil»-hålur. Efter några få minuter hade man funnit en samling af tre sådana hålur.

Madame Bernhardt, som var särdeles angelägen om att själf få fånga en krokodil, fick efter jägarrens anvisning lägga en ränsnara af ett groft rep omkring öppningen till en af hålurna. Delyfyet hade valt ut den minsta hålan i tanke, att det var bättre att fånga en unge, som ej skulle förorsaka något vidare besvär, hellre än att riskera att få taga itu med en alltför stor best vid ett tillfälle som nu, då han hade oerfarna gäster att taga vara på — ty, ehuru krokodilen vanligen skyr människan, är han ytterligt farlig, då han blir retad eller då han tvingas att försvara sig. Men madame Bernhardt ville att hennes krokodil skulle vara en stor best och påyrkade därför, att den vidaste öppningen skulle blifva den för ändamålet utsedda.

Snaran utlades och den andra ändan af repet fästades omkring ett groft träd. Men nu begynte den del af förberedelserna, då konstnärinnan, huru begåfvad hon än är, var alldeles ur stånd att lämna något bistånd, förberedelser, som förutsatte ett intimt studium af krokodilernas vanor och en buktalaretalang af ingalunda medelmåttigt slag.

En af jägarne gaf till ett svagt, förunderligt fnysande, som lät som om det kommit långt bort ifrån. I nattens stillhet och midt i denna dystra ödemark ljöd det hemskt. Inom några få minuter, hördes ett nytt skrik, liksom närmare. Därpå ännu ett, hvarefter ljudet upprepades, till dess det slutligen steg till ett våldsamt tjut, som slutade i ett oredigt sludder bland gräset vid stranden, alldeles som om en ofantlig reptil just kommit i land efter en lång simtur. Det var ett mycket skickligt slags härmande.

Nästan på ögonblicket kom ett svar — men icke ur den rätta hålan. En liten gynnar omkring tre fot lång satte ut nosen ur en håla vid sidan af den, omkring hvars öppning snaran var lagd, och uppgaf ett fnysande till svar. Snabbt som blixten kastade den vaksamme Delyfyet en lasso, som han hade till hands, omkring djurets hals, ryckte till i ändan af repet och drog reptilen fram till ett träd, under det han noga höll sig på afstånd från honom för att undvika slagen från hans piskande stjärt och faran af hans förskräckliga käftar. Jägaren hade knappt tid att fästa repet och bemäktiga sig krokodilen, förrän ett larm från den öfriga delen af sällskapet tillkännagaf, att flera villebråd »stoppades i säck». Madame Bernhardt, som fattat tag i sitt rep för att rycka till i det samma, då djuret skulle passera genom snaran, underlätades plötsligt om att det kritiska ögonblicket hade kommit, just då hon ägnade blott föga uppmärksamhet åt den sak hon åtagit sig att sköta. Under det hon nämligen ifrigt såg på huru den första krokodilen infångades, kände hon en lindrig dragning i repet. Hastigt vändande sig om, såg hon ett krokodilvidunder kräla ut ur hålan, hvarpå hon omedelbart halade i repet, därvid öglan åtdrogs tätt omkring odjurets buk.

Den kolossala besten upphäufde tjut af raseri och rusade rundt trädet, vid hvilket han märkte sig bunden. Han rörde sig därvid fortare än någon af jaktsällskapet, ehuru deltagarne däri flydde huller om buller i alla riktningar. De hade nätt och jämnt tid att komma ur vägen, då odjuret, med stjärten svängande från sida till sida och med sina stora käftar ilsket smållande, nådde den plats, där de voro. Den genom hans våldsamma ansträngningar att komma lös förorsakade intryckningen af repet omkring hans kropp skulle hafva skurit itu ett djur med mindre tjock och seg hud. Hade krokodilen haft förstånd nog att söka bita af repet, skulle han lätt hafva kunnat göra det i ett enda tag. Emellertid började plötsligt ansträngningen att visa sin verkan; hans vilda anlopp afmattades; och snart låg odjuret alldeles uttröttadt.

En för ändamålet medförd tung furuplanka lades nu bredvid krokodilen. Han insnarjdes så mycket som möjligt i repet; och då all fara från hans käftar och stjärt var öfverstånden, blef han säkert fastbunden vid plankan och snaran omkring hans kropp afskars. Plankan med sin börda fördes därpå till en af båtarne. Den mindre krokodilen blef likaledes bunden och buret ombord, hvarpå expeditionen anträdde återfärden. Delyfyet paddlade sitt sällskap tillbaka till West End och såg dem i säkerhet återvända till New Orleans. Han band därpå sina båtar i rad efter hvarandra och paddlade så i väg till sitt hem vid Bayou Saint John.

Madame Bernhardts krokodil befanns vara ända till tio fot lång och väga 275 pund. Jägaren fick en dollar och 25 cents pr fot i betalning för honom, ett pris, som knappt synes uppväga den stora risken af hans infångande. Men jägaren hade ju haft den enastående tillfredsställelsen att beledsaga madame Sarah Bernhardt på hennes första och sista krokodiljakt.

Krokodilens lifskraft var förunderlig. Han repade sig snart, sedan snaran afskurits, och lever ännu kry och rask; och så framt han icke drabbas af en för tidig död, skall hans naturenliga lif i längd vida öfvergå deras, som deltog i det ryktbara jaktparti, som gjorde honom till fånge.